

# ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถขนส่งสินค้าชาวไทย และเมียนมา ด้านควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย

Knowledge, Attitudes, and Preventive Practices Regarding Corona Virus Disease 2019 among Thai and Myanmar Cargo Drivers at the Mae Sai Border Point of Entry, Chiang Rai Province

เพ็ญวรินทร์ มโนเพ็ญ<sup>1</sup>, ณัฐวัชร ด่านไพบูลย์<sup>1</sup>, ดำรงค์ ธรรมวงศ์<sup>1</sup>, โกเมศ อุณรัตน์<sup>1</sup>, ธงชาติ กันยะมี<sup>1</sup>, อมรรัตน์ อนุวัฒนินนทเขตต์<sup>2\*</sup>

Priawpurin Manopeaw<sup>1</sup>, Nattawat Danpaiboon<sup>1</sup>, Damrong Thammawong<sup>1</sup>, Gomes Unarat<sup>1</sup>, Tongchat kanyame<sup>1</sup>, Amornrat Anuwatnonthakate<sup>2\*</sup>

<sup>1</sup>สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่, <sup>2</sup>คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

<sup>1</sup>Office of Disease Prevention and Control Region 1 Chiangmai,

<sup>2</sup>Faculty of Nursing, Chiang Mai Rajabhat University, Mae Hong Son Campus

\*Corresponding author email: a.amornratp@gmail.com

Received: June 20, 2023

Revised: August 7, 2023

Accepted: August 15, 2023

## บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้ขับรถขนส่งสินค้าชาวไทยและเมียนมาที่ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จำนวน 167 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดความรู้ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแบบสอบถามทัศนคติในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.70, 0.73 และ 0.85 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวไทย 70 คน มีค่ามัธยฐานอายุ 42 ปี (IQR=33-50) สถานภาพสมรส ร้อยละ 70.66 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 44.91 และค่ามัธยฐานรายได้ต่อเดือน 20,000 บาท (IQR=11,000-25,000) มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ทักษะระดับปานกลาง และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคโควิด 19 ในระดับถูกต้องมาก ชาวเมียนมา 97 คน มีค่ามัธยฐานอายุ 37 ปี (IQR=31-45) สถานภาพสมรส ร้อยละ 80.41 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 47.42 และค่ามัธยฐานรายได้ต่อเดือน 6,500 บาท (IQR=5,400-9,000) มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติระดับปานกลาง และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคโควิด 19 ในระดับถูกต้องมาก ดังนั้นควรมีการให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับโรคโควิด 19 กับกลุ่มผู้ขับรถขนส่งสินค้าชาวเมียนมาและชาวไทยเพื่อให้มีความรู้ที่ถูกต้อง และมีทัศนคติที่ดีต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

**คำสำคัญ:** ผู้ขับรถขนส่งสินค้า, ความรู้, ทักษะ, การปฏิบัติ, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

## ABSTRACT

The cross-sectional study aimed to study knowledge, attitudes, and preventive practices regarding corona virus disease 2019 (COVID-19) among 167 Thai and Myanmar cargo drivers at the Mae Sai Border Point of Entry. Samples were selected by using simple sampling technique. The tool used as questionnaire to measure knowledge of COVID-19, preventive practices, and attitude about prevention measures of COVID-19. The reliability of questionnaires was 0.70, 0.73, and 0.85 respectively. Data analyzed by descriptive statistics.

The findings showed 70 Thai drivers had a median age 42 years (IQR=33-50), were married 70.66%, finished secondary school education 44.91%, and earned a median family income 20,000 THB per month (IQR=11,000-25,000). The knowledge of COVID-19 was the most level, attitudes of COVID-19 was medium level and the preventive practices was the most correct level. Of 97 Myanmar drivers had a median age 37 years (IQR=31-45), were married 80.41%, finished secondary school education 47.42%, and earned a median family income 6,500 THB per month (IQR=5,400-9,000). The knowledge of COVID-19 was medium level, attitudes of COVID-19 was medium level, and the preventive practices was the most correct level. This study concluded that Myanmar and Thai cargo drivers should always receive knowledge and information about COVID-19 to get correct knowledge, reveal good attitudes, and perform preventive practices.

**Keyword:** cargo drivers, knowledge, attitudes, preventive practices, corona virus disease 2019

## 1. บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) เป็นโรคระบบทางเดินหายใจที่เกิดขึ้นจากการติดเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 เริ่มแพร่ระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 และแพร่กระจายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก เมื่อ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563<sup>(1)</sup> และจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต การดำรงชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลง และผลกระทบทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการท่องเที่ยว ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศหยุดชะงัก รวมถึงผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนลดลง ส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลก จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั่วโลก เมื่อ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2565<sup>(2)</sup> พบว่ามีผู้ติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งหมด 511,965,711 คน มียอดสะสมผู้เสียชีวิต 6,240,619 คน และรักษาหายแล้ว 467,695,030 คน และในประเทศไทยมีรายงานพบผู้ติดเชื้อครั้งแรกเมื่อ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 และจากสถิติเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2565 พบว่ามีผู้ติดเชื้อสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 4,281,536 ราย รักษาหาย 4,134,191 ราย และเสียชีวิต 28,778 ราย ส่วนจังหวัดเชียงรายมีผู้ติดเชื้อสะสม จำนวน 10,666 ราย และผู้เสียชีวิต จำนวน 193 ราย<sup>(3)</sup> ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการคัดกรองตรวจจับตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินและภัยสุขภาพอื่น ๆ โดยการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้ขนส่งสินค้าตามความจำเป็นที่ต้องขับรถเพื่อขนส่งสินค้าจากผู้เดินทางเข้า - ออก ผ่านช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ

พรมแดนแม่สาย รวมถึงการศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็น เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย แนวทาง และวางแผน ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสม รวมทั้งใช้เป็นข้อมูล ในการประเมินผลแผนงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วด้วย<sup>(4)</sup> มีศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหลายประเทศในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์<sup>(5)</sup> และในชุมชน ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย มีรูปแบบการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการเปลี่ยนคนขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นในการขับรถข้ามพรมแดน เพื่อควบคุมการเข้า - ออก ของคนขับรถจากประเทศเมียนมา เข้ามาในพื้นที่แม่สาย และจากประเทศไทยเข้าไปในพื้นที่ท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่ง ในการป้องกันการระบาดและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019<sup>(6)</sup> และมีมาตรการตรวจคัดกรองโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มผู้ขับรถขนส่งสินค้าทุกคน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปยังทั้งสองประเทศ ซึ่งหากผู้ขับรถขนส่งสินค้าไม่มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะทำให้มีการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปยังพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็น ทั้งชาวไทยและชาวเมียนมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลที่จะใช้ในการลดโอกาสการแพร่ระบาดการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในพื้นที่ของทั้งประเทศไทยและเมียนมาโดยเฉพาะที่อำเภอแม่สาย และท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา

## วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้บริโภคนสงสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและชาวเมียนมา

## 2. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ถึง 20 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ที่ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย สะพานแห่งที่ 2

**ประชากร** คือ ผู้บริโภคนสงสินค้าตามความจำเป็นทั้งชาวไทยและชาวเมียนมา ที่มีการบริโภคนสงสินค้าเข้า - ออกบริเวณช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย สะพานแห่งที่ 2 เป็นประจำ โดยมีคนขับรถทั้งสองประเทศประมาณ 250 คน

**กลุ่มตัวอย่าง** คือ ผู้บริโภคนสงสินค้าตามความจำเป็นทั้งชาวไทยและชาวเมียนมาที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน<sup>(7)</sup> กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน และคิดเพิ่มร้อยละ 10 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 167 คน

**การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง** ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคนสงสินค้าชาวไทยและชาวพม่า

**เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา** เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

**ส่วนที่ 1** แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สัญชาติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

**ส่วนที่ 2** ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 12 ข้อ มี 2 ตัวเลือก ถูก กับ ผิด เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบ “ถูก” ให้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบ “ผิด” ให้ 0 คะแนน โดยเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาแบ่งระดับคะแนนอิงเกณฑ์ โดยประยุกต์จากหลักเกณฑ์ของบลูม<sup>(8)</sup> มีเกณฑ์แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 10 - 12 คะแนน ความรู้ระดับดี  
คะแนน 7 - 10 คะแนน ความรู้ระดับปานกลาง  
คะแนน 0 - 6 คะแนน ความรู้ระดับน้อย

**ส่วนที่ 3** ทักษะเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 9 ข้อ มีตัวเลือกจากทั้งหมด 3 ตัวเลือก คือ เห็นด้วย

มากที่สุด เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

|         | ข้อความที่มี      | ข้อความที่มี      |
|---------|-------------------|-------------------|
|         | ความหมายทางบวก    | ความหมายทางลบ     |
| คะแนน 3 | เห็นด้วยมากที่สุด | ไม่เห็นด้วย       |
| คะแนน 2 | เห็นด้วย          | เห็นด้วย          |
| คะแนน 1 | ไม่เห็นด้วย       | เห็นด้วยมากที่สุด |

เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาแบ่งระดับคะแนนอิงเกณฑ์ โดยประยุกต์จากหลักเกณฑ์ของบลูม<sup>(8)</sup> มีเกณฑ์แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ

|               |              |
|---------------|--------------|
| คะแนน 21 - 27 | ระดับสูง     |
| คะแนน 17 - 20 | ระดับปานกลาง |
| คะแนน 0 - 16  | ระดับต่ำ     |

และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติรายข้อ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยประยุกต์จากหลักเกณฑ์ โดยมีเกณฑ์เป็น 3 ระดับ คือ

|                         |                  |
|-------------------------|------------------|
| คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 | ทัศนคติดีมาก     |
| คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 | ทัศนคติดีปานกลาง |
| คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 | ทัศนคติดีพอใช้   |

**ส่วนที่ 4** การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 7 ข้อ มี 2 ตัวเลือก ถูก กับ ผิด เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบ “ถูก” ให้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบ “ผิด” ให้ 0 คะแนน โดยเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาแบ่งระดับคะแนนอิงเกณฑ์ โดยประยุกต์จากหลักเกณฑ์ของบลูม<sup>(8)</sup> มีเกณฑ์แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

|             |                          |
|-------------|--------------------------|
| คะแนน 6 - 7 | ปฏิบัติได้ถูกต้องมาก     |
| คะแนน 4 - 5 | ปฏิบัติได้ถูกต้องปานกลาง |
| คะแนน 0 - 3 | ปฏิบัติได้ถูกต้องน้อย    |

## การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (IOC) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แบบทดสอบความถี่เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใช้ KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.70 และ 0.73 ตามลำดับ และแบบสอบถามทัศนคติในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

## ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มคนขับรถผู้ขนส่งสินค้าตามความจำเป็นทั้งชาวไทยและชาวเมียนมา โดยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเอง และในผู้ขับรถชาวเมียนมา ผู้วิจัยที่สามารถพูดภาษาเมียนมาได้จะเป็นคนถามคำถามตามแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ถึง 20 มิถุนายน 2565
2. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป และความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยวิเคราะห์ค่าแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Inter Quartile Range; IQR) ค่าสูงสุด และ ค่าต่ำสุด

## การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติด้านจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์จากสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย หนังสือรับรองเลขที่ CRPPHO No.45/2565 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2565

## 3. ผลการวิจัย

### 1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็น ในช่องทางเข้า-ออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย สะพานแห่งที่ 2 ชาวไทยมีค่ามัธยฐานอายุ 42 ปี (IQR=33-50) ส่วนใหญ่อายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 54.29 สถานภาพสมรส ร้อยละ 57.14 ส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 41.43 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 21.43 และค่ามัธยฐานรายได้ต่อเดือน 20,000 บาท (IQR= 11,000-25,000) รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 51.43

ชาวเมียนมามีค่ามัธยฐานอายุ 37 ปี (IQR=31-45) ส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 20-40 ปี ร้อยละ 60.82 สถานภาพสมรส ร้อยละ 80.41 ส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 47.42 และค่ามัธยฐานรายได้ต่อเดือน 6,500 บาท (IQR=5,400-9,000) รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,001-15,000 บาท ร้อยละ 74.23 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมา (n=167 คน)

| ลักษณะข้อมูลทั่วไป             | ไทย (n=70)    |        | เมียนมา (n=97) |        |
|--------------------------------|---------------|--------|----------------|--------|
|                                | จำนวน         | ร้อยละ | จำนวน          | ร้อยละ |
| เพศ                            |               |        |                |        |
| ชาย                            | 70            | 100.00 | 97             | 100.00 |
| อายุ                           |               |        |                |        |
| 20-40 ปี                       | 32            | 45.71  | 59             | 60.82  |
| ≥41 ปีขึ้นไป                   | 38            | 54.29  | 38             | 39.18  |
|                                | Median= 42 ปี |        | Median= 37 ปี  |        |
|                                | IQR= 33 - 50  |        | IQR= 31- 45    |        |
| สถานภาพสมรส                    |               |        |                |        |
| โสด                            | 23            | 32.86  | 15             | 15.46  |
| สมรส                           | 40            | 57.14  | 78             | 80.41  |
| หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่          | 7             | 10.00  | 4              | 4.12   |
| ระดับการศึกษา                  |               |        |                |        |
| ไม่ได้เรียนหนังสือ             | 2             | 2.86   | 1              | 1.03   |
| ประถมศึกษา (ป.1-6)             | 18            | 25.71  | 7              | 7.22   |
| มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)       | 29            | 41.43  | 46             | 47.42  |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ม.4-6) | 15            | 21.43  | 33             | 34.02  |
| ปวส./อนุปริญญา/ปริญญาตรี       | 6             | 8.57   | 10             | 10.31  |

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมา (n=167 คน) (ต่อ)

| ลักษณะข้อมูลทั่วไป                  | ไทย (n=70)           |        | เมียนมา (n=97)     |        |
|-------------------------------------|----------------------|--------|--------------------|--------|
|                                     | จำนวน                | ร้อยละ | จำนวน              | ร้อยละ |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน (บาท) |                      |        |                    |        |
| ≤ 5,000                             | 2                    | 2.86   | 23                 | 23.71  |
| 5,001-15,000                        | 32                   | 45.71  | 72                 | 74.23  |
| มากกว่า 15,000                      | 36                   | 51.43  | 2                  | 2.06   |
|                                     | Median = 20,000      |        | Median = 6,500     |        |
|                                     | IQR= 11,000 - 25,000 |        | IQR= 5,400 - 9,000 |        |

## 2. ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมากที่สุด ร้อยละ 50.00 มีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 67.14 และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ในระดับ

ถูกต้องมาก ร้อยละ 91.43

ผู้ขับรถชาวเมียนมามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 68.04 มีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 63.92 และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ในระดับถูกต้องมาก ร้อยละ 97.94 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของระดับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมา (n= 167 คน)

| ระดับ                                                                           | ไทย (n=70) |        | เมียนมา (n=97) |        | รวม (n=167) |        |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|----------------|--------|-------------|--------|
|                                                                                 | จำนวน      | ร้อยละ | จำนวน          | ร้อยละ | จำนวน       | ร้อยละ |
| ความรู้ในเรื่องโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019                                      |            |        |                |        |             |        |
| ระดับดี (10 - 12 คะแนน)                                                         | 35         | 50.00  | 26             | 26.80  | 61          | 36.53  |
| ระดับปานกลาง (7 - 10 คะแนน)                                                     | 31         | 44.29  | 66             | 68.04  | 97          | 58.08  |
| ระดับน้อย (0 - 6 คะแนน)                                                         | 4          | 5.71   | 5              | 5.16   | 9           | 5.39   |
| คะแนนเฉลี่ย= 9.08, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 1.48, คะแนนสูงสุด= 12, คะแนนต่ำสุด= 4  |            |        |                |        |             |        |
| ทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019                                     |            |        |                |        |             |        |
| ระดับสูง (21 - 27 คะแนน)                                                        | 20         | 28.57  | 26             | 26.80  | 46          | 27.54  |
| ระดับปานกลาง (17 - 20 คะแนน)                                                    | 47         | 67.14  | 62             | 63.92  | 109         | 65.27  |
| ระดับต่ำ (0 - 16 คะแนน)                                                         | 3          | 4.29   | 9              | 9.28   | 12          | 7.19   |
| คะแนนเฉลี่ย= 20.29, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 3.76, คะแนนสูงสุด= 27, คะแนนต่ำสุด= 9 |            |        |                |        |             |        |
| การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019                            |            |        |                |        |             |        |
| ปฏิบัติได้ถูกต้องมาก (6 - 7 คะแนน)                                              | 64         | 91.43  | 95             | 97.94  | 159         | 95.21  |
| ปฏิบัติได้ถูกต้องปานกลาง (4 - 5 คะแนน)                                          | 5          | 7.14   | 2              | 2.06   | 7           | 4.19   |
| ปฏิบัติได้ถูกต้องน้อย (0 - 3 คะแนน)                                             | 1          | 1.43   | 0              | 0      | 1           | 0.60   |
| คะแนนเฉลี่ย= 6.80, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 3.76, คะแนนสูงสุด= 8, คะแนนต่ำสุด= 0   |            |        |                |        |             |        |

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่าผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยส่วนใหญ่ตอบถูกต้องในเรื่อง การล้างมือด้วยสบู่ 15 - 20 วินาที หรือแอลกอฮอล์เจล เป็นการฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างถูกวิธี การอยู่ในสถานที่แออัด คับแคบ เช่น ตลาด งานบุญ เป็นเวลานานจะเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยง หรือเป็นบุคคลที่สัมผัสผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถตรวจการติดเชื้อด้วยวิธี ATK ด้วยตนเอง หากพบว่ามีผลตรวจเป็นบวกให้รายงานตัวต่อเจ้าพนักงาน

ควบคุมโรคติดต่อประจำด้านๆ จะช่วยป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ (ร้อยละ 92.86, 95.88, และ 92.86 ตามลำดับ) ผู้ขับรถชาวเมียนมาส่วนใหญ่ตอบถูกต้องในเรื่องของสาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส การล้างมือด้วยสบู่ 15 - 20 วินาที หรือแอลกอฮอล์เจล เป็นการฆ่าเชื้อโควิด 19 อย่างถูกวิธี การออกจากบ้านเมื่อจำเป็น การใส่หน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างจากคนอื่น อย่างน้อย 1-2 เมตร จะช่วยป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ร้อยละ 100.00, 96.91, และ 95.88 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** จำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมาที่ตอบได้ถูกต้อง (n=167 คน)

| ความรู้จำแนกรายข้อ                                                                                                                                                                                                               | ไทย (n=70) |        | เมียนมา (n=97) |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|----------------|--------|
|                                                                                                                                                                                                                                  | จำนวน      | ร้อยละ | จำนวน          | ร้อยละ |
| 1. โรคโควิด 19 เกิดจากเชื้อไวรัส                                                                                                                                                                                                 | 63         | 90.00  | 97             | 100.00 |
| 2. โรคโควิด 19 มีความรุนแรงมาก ทำให้เสียชีวิตเป็นส่วนใหญ่                                                                                                                                                                        | 45         | 64.29  | 93             | 95.88  |
| 3. โรคโควิด 19 ติดผ่านน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ไอ จามรดกัน จากผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019                                                                                                                                             | 63         | 90.00  | 91             | 93.81  |
| 4. การล้างมือด้วยสบู่ 20 - 15 วินาที หรือแอลกอฮอล์เจล เป็นการฆ่าเชื้อโควิด 19 อย่างถูกวิธี                                                                                                                                       | 65         | 92.86  | 93             | 95.88  |
| 5. ยาสมุนไพร เช่น ฟ้าทะลายโจร น้ำมันงา จึง สามารถป้องกันโรคโควิด 19 ได้ 100%                                                                                                                                                     | 36         | 51.43  | 37             | 38.14  |
| 6. การฉีดวัคซีน สามารถรักษาโรคโควิด 19 ได้ 100%                                                                                                                                                                                  | 29         | 41.43  | 42             | 43.30  |
| 7. การฉีดวัคซีนป้องกันโควิด 19 จะช่วยลดอาการการเจ็บป่วยที่รุนแรง                                                                                                                                                                 | 60         | 85.71  | 71             | 73.20  |
| 8. การอยู่ในสถานที่แออัด คับแคบ เช่น ตลาด งานบุญ เป็นเวลานาน จะเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด 19                                                                                                                              | 66         | 94.29  | 88             | 90.72  |
| 9. ผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยง หรือเป็นบุคคลที่สัมผัสผู้ติดเชื้อโควิด 19 สามารถตรวจการติดเชื้อด้วยวิธี ATK ด้วยตนเอง หากพบว่ามีผลตรวจเป็น positive ให้รายงานตัวต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ประจำด้านๆ สถานพยาบาล ผู้ใหญ่บ้าน/อสม. | 65         | 92.86  | 93             | 95.88  |
| 10. หากมีการพบผู้ติดเชื้อในพื้นที่แค่เพียง 1 คน ฝ่ายปกครองต้องประกาศปิดเมือง                                                                                                                                                     | 26         | 37.14  | 64             | 65.98  |
| 11. บุคคลที่มาจากพื้นที่เสี่ยง และมีประวัติสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ สามารถเข้ารับการตรวจที่หน่วยงานสาธารณสุขใกล้บ้าน/โรงพยาบาลฟรี                                                                                                    | 62         | 88.57  | 87             | 89.69  |
| 12. การอยู่บ้าน การออกจากบ้านเมื่อจำเป็น การใส่หน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างจากคนอื่น อย่างน้อย 1 - 2 เมตร จะช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด 19 ได้                                                                                  | 68         | 91.14  | 94             | 96.91  |



การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่าผู้ขับรถยนต์ส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้องคือ การสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน ล้างมือเป็นประจำด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ และได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด 19 แล้วอย่างน้อย 2 เข็ม (ร้อยละ 98.57, 98.97 และ 97.14 ตามลำดับ)

และผู้ขับรถยนต์ส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวเมียนมาส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้องคือ ล้างมือเป็นประจำด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ และได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วอย่างน้อย 2 เข็ม (ร้อยละ 100 และ 98.97 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4

**ตารางที่ 4** จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถยนต์ส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมาที่ตอบได้ถูกต้อง (n=167 คน)

| การปฏิบัติจำแนกรายข้อ                                                                  | ไทย (n=70) |        | เมียนมา (n=97) |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|----------------|--------|
|                                                                                        | จำนวน      | ร้อยละ | จำนวน          | ร้อยละ |
| 1. สวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน                                          | 69         | 98.57  | 94             | 96.91  |
| 2. ล้างมือเป็นประจำด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ  | 69         | 98.57  | 97             | 100.00 |
| 3. ไม่นำมือมาสัมผัส ใบหน้า ตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น                                    | 64         | 91.43  | 95             | 97.94  |
| 4. หลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่แออัด คับแคบ คนชุกชุม                               | 65         | 92.86  | 95             | 97.94  |
| 5. หลีกเลี่ยงการสัมผัสตัว กอด จับมือ กับผู้อื่น                                        | 66         | 94.29  | 95             | 97.94  |
| 6. ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด 19 แล้วอย่างน้อย 2 เข็ม                              | 68         | 97.14  | 96             | 98.97  |
| 7. ตรวจหาเชื้อไวรัสโควิด 19 ATK ทุก 7 วัน/14 วัน หรือเมื่อมีอาการส่อว่าจะติดเชื้อโควิด | 67         | 95.71  | 95             | 97.94  |

ในส่วนทัศนคติผู้ขับรถยนต์ส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยมีทัศนคติระดับดีมากในเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค การฉีดวัคซีนป้องกันมีความจำเป็น การตรวจ ATK ก่อนเข้า-ออกประเทศมีความจำเป็นต่อการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (mean = 2.44, 2.40, 2.40 และ

2.44 ตามลำดับ) ส่วนผู้ขับรถยนต์ชาวเมียนมามีทัศนคติระดับดีมากในเรื่องทุกคนมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค การฉีดวัคซีนป้องกันมีความจำเป็น ความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการตรวจ ATK ก่อนเข้า-ออกประเทศมีความจำเป็นต่อการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังตารางที่ 5

**ตารางที่ 5** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถยนต์ส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมา (n=167 คน)

| ทัศนคติ                                                                                      | ไทย (n=70) |      | การแปลผล  | เมียนมา (n=97) |      | การแปลผล  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------|-----------|----------------|------|-----------|
|                                                                                              | Mean       | S.D. |           | Mean           | S.D. |           |
| 1. ถ้ามีคนที่ด่านพรมแดนสะพาน 2 ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรมีการให้ออกไปจากด่านพรมแดนโดยเร็ว | 1.66       | 0.61 | ดีพอใช้   | 1.67           | 0.54 | ดีปานกลาง |
| 2. ถ้ามีคนในชุมชนติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรมีการให้ออกไปจากชุมชนโดยเร็ว                    | 2.16       | 0.83 | ดีปานกลาง | 1.96           | 0.69 | ดีปานกลาง |

**ตารางที่ 5** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมา (n=167 คน) (ต่อ)

| ทัศนคติ                                                                                                  | ไทย (n=70) |      | การแปลผล  | เมียนมา (n=97) |      | การแปลผล  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------|-----------|----------------|------|-----------|
|                                                                                                          | Mean       | S.D. |           | Mean           | S.D. |           |
| 3. ทุกคนมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019                                 | 2.44       | 0.63 | ดีมาก     | 2.59           | 0.50 | ดีมาก     |
| 4. ความรู้สึกกลัวการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อออกนอกบ้าน                                             | 1.97       | 0.72 | ดีปานกลาง | 1.67           | 0.52 | ดีปานกลาง |
| 5. ความรู้สึกกลัว วิตกกังวล เมื่อมีบุคคลที่มาจากจังหวัดที่มีการระบาด เข้ามาในหมู่บ้าน หรือมาสถานที่ทำงาน | 1.89       | 0.67 | ดีปานกลาง | 1.68           | 0.67 | ดีปานกลาง |
| 6. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความจำเป็น                                           | 2.40       | 0.60 | ดีมาก     | 2.52           | 0.52 | ดีมาก     |
| 7. การตรวจ ATK ก่อนเข้า-ออกประเทศ มีความจำเป็นต่อการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019        | 2.40       | 0.62 | ดีมาก     | 2.42           | 0.54 | ดีมาก     |
| 8. ความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019                                                           | 2.44       | 0.56 | ดีมาก     | 2.34           | 0.50 | ดีมาก     |
| 9. ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการส่งในเฟซบุ๊กหรือไลน์ เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้                                | 1.94       | 0.76 | ดีปานกลาง | 1.63           | 0.70 | ดีพอใช้   |

#### 4. อภิปราย/วิจารณ์ผล

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยอยู่ในระดับดี ส่วนชาวเมียนมาอยู่ในระดับปานกลาง ต่างจากผลการศึกษาของภุขงค์ ชื่นชม และคณะ<sup>(9)</sup> ที่ศึกษากลุ่มประชาชน อาสาสมัครผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 421 คน ที่ด่านเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่ามีความรู้อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยและบางส่วนมีความรู้ที่ได้อยู่แล้วเพราะต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในพื้นที่ แต่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นทั้งชาวไทยและชาวเมียนมา ที่ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น อาจส่งผลให้มีความรู้ต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างจากการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ ความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีถูกต้องคือเชื้อไวรัสโคโรนาเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรค มีวิธีการติดต่อจากผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ไอ จามรดกัน การล้างมือด้วยสบู่ 15 - 20 วินาที หรือแอลกอฮอล์เจล เป็นการฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างถูกวิธี การอยู่ในสถานที่แออัด คับแคบ เช่น ตลาด งานบุญเป็นเวลานาน จะเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้ที่มาจาก

พื้นที่เสี่ยงหรือเป็นบุคคลที่สัมผัสผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถตรวจการติดเชื้อด้วยตนเอง หากพบว่าไม่ผลตรวจเป็นบวก ให้รายงานตัวต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านฯ สถานพยาบาล ผู้ใหญ่บ้าน/อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการออกจากบ้านเมื่อจำเป็น การใส่หน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างจากคนอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร จะช่วยป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ซึ่งความรู้ในเรื่องเหล่านี้โดยส่วนใหญ่ได้มีการเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ ในช่วงที่มีสถานการณ์การระบาดของโรคอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ แต่กลุ่มตัวอย่างชาวเมียนมาความรู้ไม่ถูกต้องในเรื่องการใช้ยาสมุนไพร เช่น ฟ้าทะลายโจร น้ำมะนาว ชিং ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การฉีดวัคซีนสามารถรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ และมาตรการในการจัดการหากมีการพบผู้ติดเชื้อในพื้นที่นั้น ๆ แม้เพียง 1 คน ฝ่ายปกครองต้องประกาศปิดเมือง ซึ่งบริบทของประเทศเมียนมาอาจแตกต่างจากประเทศไทยในการให้ข้อมูล และมาตรการในการจัดการหากเกิดการพบผู้ติดเชื้อในพื้นที่

ด้านทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งชาวไทยและเมียนมาอยู่ในระดับปานกลางถึงสูงมาก ในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค



การฉีดวัคซีนมีความจำเป็นในการป้องกันโรค การตรวจ ATK ก่อนเข้า-ออกประเทศมีความจำเป็นต่อการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความรู้สึกเห็นใจผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งทัศนคติเหล่านี้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติเป็นประจำทุกวันจนเป็นพฤติกรรมปกติสอดคล้องกับการศึกษาของ Sanaa al.<sup>(10)</sup> ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับปานกลางต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของอุซงค์ ซีนชม และคณะ<sup>(9)</sup> ตรีญนก พันธุ์สุมา และพงษ์สิทธิ์ บุญรักษา<sup>(11)</sup> และการศึกษาของณัฐวรรณ คำแสน<sup>(12)</sup> ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง ในเรื่องการสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน การล้างมือเป็นประจำด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ การไม่นำมือมาสัมผัส ใบหน้า ตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น การหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่แออัด คับแคบ คนชุกชุม การหลีกเลี่ยงการสัมผัสตัว กอด จับมือ กับผู้อื่น การฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วอย่างน้อย 2 เข็ม และการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทุก 7 วัน/14 วัน หรือเมื่อมีอาการส่อว่าจะติดเชื้อ ซึ่งการปฏิบัติตัวเหล่านี้เป็นมาตรการที่ทั้งประเทศไทยและประเทศเมียนมากำหนดให้ปฏิบัติ และส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการคัดกรอง การให้ข้อมูลข่าวสารจากด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ของผู้นำชุมชน หรือจากองค์กรต่าง ๆ และจากภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพรมแดนแม่สอด แห่งที่ 2 พบว่าผู้ขับรถทั้งคนไทยและเมียนมาส่วนใหญ่จะใส่หน้ากากอนามัย และมีการล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ ความเข้มข้นอย่างน้อย 70% เมื่อต้องออกไปที่สาธารณะ และต้องล้างมือทำความสะอาดด้วยสบู่ทุกครั้งหลังสัมผัสเงินเหรียญหรือธนบัตร<sup>(13)</sup> และสอดคล้องกับการศึกษาของ Abdelrahim et al.<sup>(14)</sup> และการศึกษาของ Maheshwari et al.<sup>(15)</sup> ที่พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลที่ดีต่อการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และจากการศึกษาของ Zhong et al.<sup>(16)</sup> พบว่าการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อการปฏิบัติที่ดีในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เนื่องจากกลุ่มผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นมีการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทุกวัน

ตามมาตรการป้องกันและแนวทางที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพรมแดนแม่สายกำหนด และอาจเป็นเพราะพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ได้มีการรณรงค์ในทุกประเทศทั่วโลกซึ่งนับว่าเป็นพฤติกรรม new normal หรือพฤติกรรมใหม่ของประชาชนที่มีการดำเนินชีวิตในรูปแบบที่เปลี่ยนไป เช่น เจลแอลกอฮอล์ แอลกอฮอล์สเปรย์ ถู่มือให้ผู้รับบริการทุกคนได้ใช้เพียงพอ หลายแห่งได้มีการแจกจ่ายหน้ากากอนามัยแก่ประชาชนให้ได้ใช้และบังคับใช้การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างเคร่งครัด

## 5. สรุป

1. ในระดับปฏิบัติ เนื่องจากผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทยและเมียนมามีความรู้ไม่ถูกต้องในเรื่องการใส่หน้ากากอนามัย เช่น ใส่หน้ากากไม่ถูกวิธี น้ำมูกไหล จึง ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การฉีดวัคซีนเพื่อรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมาตรการในการจัดการหากมีการพบผู้ติดเชื้อในพื้นที่ ทัศนคติที่ไม่ถูกต้องในเรื่องการจัดการหากคนที่ด้านพรมแดนติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรมีการให้ออกจากด้านพรมแดนโดยเร็ว การเชื่อถือข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการส่งในเฟซบุ๊กหรือไลน์ ดังนั้นควรมีการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่คนขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งชาวไทยและชาวเมียนมา

2. ในระดับนโยบาย สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวทางการให้ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตัว ในการป้องกันและควบคุม การแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างประเทศ ณ ช่องทางเข้า-ออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย เมื่อมีโรคอุบัติใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

## 6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ขับรถขนส่งสินค้าตามความจำเป็นชาวไทย และชาวเมียนมาที่เสียสละเวลาในการตอบ แบบสอบถาม และเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ช่วยสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณนายแพทย์สุรเชษฐ์ อรุณทอง คุณอนงค์ศิลป์ ด้านโพบูลย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ขอขอบพระคุณนายด่านศุลกากรแม่สาย ประธานช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย และประธานหอการค้าแม่สาย ที่ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

## 7. เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic [Internet]. 2020 [cited: 2022 May 3]. Available from: <https://www.who.int/europe/emergencies/situations/covid-19>
2. World Health Organization. WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard [Internet]. 2020 [cited: 2022 May 3]. Available from: <https://covid19.who.int>
3. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia>
4. Reuben RC, Danladi MMA, Saleh DA, Ejembi PE. Knowledge, attitudes and practices towards COVID-19: an epidemiological survey in North-Central Nigeria. *J Community Health*. 2021;46(3):457-70. Doi: 10.1007/s10900-020-00881-1
5. Zhang M, Zhou M, Tang F, Wang Y, Nie H, Zhang L, You G. Knowledge, attitude and practice regarding COVID-19 among healthcare workers in Henan, China. *J Host Infect*. 2020;105(2):183-7. Doi: 10.1016/j.jhin.2020.04.012
6. เพ็ญวิภากรินทร์ มะโนเพ็ญ, ณัฐวัชร ด้านไพบูลย์, ธงชาติ กันยามี, ดำรงค์ ธรรมวงศ์, โกเมศ อุนรัตน์, อมรัตน์ อนุวัฒน์นนทเขตต์. การพัฒนารูปแบบการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: กรณีศึกษาช่องทางเข้าออก ระหว่างประเทศพรมแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย - Mae Sai Model. *เชียงรายเวชสาร* 2566;15(1):82-97.
7. Krejcie RV, Morgan DW. Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 1970;30(3):607-10. Doi: 10.1177/001316447003000308
8. Bloom BS. Handbook on formative and summative evaluation of student learning. New York: McGraw-Hill; 1971.
9. ภูษงค์ ชื่นชม, สิทธิชัย ยอดสุวรรณ, ธิตินันท์ พลอยเหลือง, ประสงค์ หมั่นจันทร์, พิษณุรักษ์ กันทวิ. การพัฒนาระบบการจัดการการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 บริเวณชายแดน ไทย-ลาว กรณีศึกษาอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย. *เชียงรายเวชสาร* 2565; 14(1):71-92.
10. Sanaa AA. A cross-sectional survey knowledge, attitude and practice (KAP) towards COVID-19 pandemic among the Syrian residents. *BMC Public Health*. 2021;21(1):1-7. Doi: 10.1186/s12889-021-10353-3
11. ดรัญชนก พันธุ์สุมา, พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด 19 ของประชาชนในตำบลปูลใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *ศรีนครินทร์เวชสาร* 2564;36(5):597-604.
12. ณัฐวรรณ คำแสน. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ของประชาชนในเขตอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี* 2564;4(1):33-47.
13. วรณา วิจิตร, ศราวุธ อุตตมาภคพงศ์, ธัญญา สุทรวงศ์. การเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน พนักงานขับรถขนส่งสินค้าคนไทยและคนเมียนมา ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพรมแดนแม่สอดแห่งที่ 2. *วารสารวิชาการป้องกันควบคุมโรค สคร.2 พิษณุโลก* 2564;8(1):52-5.
14. Mohamed AAO, Elhassan EAM, Mohamed AO, Mohammed AA, Edris HA, Mahgoob MA, et al. Knowledge, attitude and practice of the Sudanese people towards COVID-19: an online survey. *BMC Public Health*. 2021;21(1):1-7. Doi: 10.1186/s12889-021-10319-5
15. Maheshwari S, Kumar GP, Sinha R, et al. Knowledge, attitude, and practice towards coronavirus disease 2019 (COVID-19) among medical students: A cross-sectional study. *J Acute Disease*. 2020;9(3):100-4. Doi: 10.4103/2221-6189.283886
16. Zhong BL, Luo W, Li HM, Zhang QQ, Liu XG, Li WT, et al. Knowledge, attitudes, and practices towards COVID-19 among Chinese residents during the rapid rise period of the COVID-19 outbreak: a quick online cross-sectional survey. *Int J Biol Sci*. 2020;16(10):1745-52. Doi: 10.7150/ijbs.45221